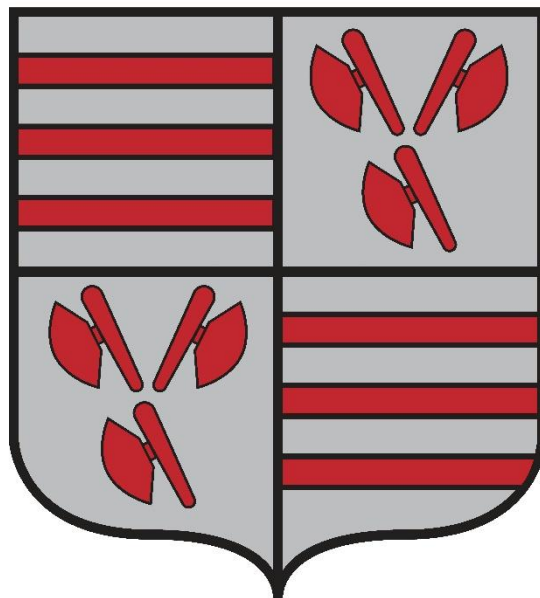

Kerkenbeleidsplan gemeente Bever

Kerkenbeleidsplan gemeente Bever	1
Situering gemeente Bever in België	3
Spreiding van kerkgebouwen op het gemeentelijk grondgebied	3
Situering kerkenbeleidsplan	4
1. SINT-MARTINUS BEVER	5
1. IDENTIFICATIE	5
2. BESCHRIJVING	6
3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING	16
4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	18
2. SINT-GEREON AKRENBOS	19
1. IDENTIFICATIE	19
2. BESCHRIJVING	20
3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING	25
4. BESCHRIJVING VAN ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE	26
3. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE	27
4. EEN PLAN VAN AANPAK : HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLING MET NEVENFUNCTIES OF HERBESTEMMING ZAL WORDEN ONDERZOCHT	32
SLOTBESCHOUWING	37

Situering gemeente Bever in België

Spreiding van kerkgebouwen op het gemeentelijk grondgebied

- + Sint-Martinuskerk Bever Centrum, Plaats z.n.
- + Sint-Gereonkerk Bever Akrenbos, Akrenbos 64

Situering kerkenbeleidsplan

De lokale kerkelijke en gemeentelijke overheden hebben van de Vlaamse overheid de opdracht gekregen om samen een globaal kerkenbeleidsplan op te maken voor de gemeente. Zo'n kerkenbeleidsplan vindt zijn oorsprong in de conceptnota van minister Bourgeois, 'Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk' van 24 juni 2011.

In hoofdstuk III 'Oplossingsrichtingen' schrijft de minister in punt 3.1 over "het uitwerken van een langetermijnvisie op de toekomst van de parochiekerken door de lokale actoren".

Het kerkenbeleidsplan is ook verankerd in het onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013, gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014.

Een goedgekeurd kerkenbeleidsplan is hierin opgenomen als voorwaarde voor het verkrijgen van erfgoedsubsidies. Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het onroerend erfgoeddecreet vermeldt dat "een verhoogde erfgoedpremie van 80% (ipv 40%) wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of diensten aan of in beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst op voorwaarde dat er een actueel kerkenbeleidsplan bestaat op het grondgebied van de gemeente in kwestie".

Een kerkenbeleidsplan is een beleidskader waarbinnen zal worden gewerkt. Het spreekt zich uit over een eenduidige visie over de parochiekerken op het grondgebied van de gemeente.

1. SINT-MARTINUS BEVER

1. IDENTIFICATIE

Parochiekerk Sint-Martinus

Wijk : Bever Centrum
Postadres : Plaats zonder nummer
Gemeente : Bever
Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen
Kadastrale afdeling : BEVER
Kadastrale sectie : A
Perceel : 0717/00B000
Capakey : 23009A0717/00B000
Referentie Onroerend Erfgoed : ID 445

Eigenaar : kerkfabriek Sint-Martinus Bever. De toren behoort de gemeente toe.

De parochiekerk is in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

Beschermingsstatus :

Type	Subtype	Objectnummer	Datum besluit	Datum publicatie besluit	Opmerkingen
beschermd	monument	OB001863	9 december 2009	14 januari 2010	

2. BESCHRIJVING

Parochiekerk Sint-Martinus Bever

Referentietype:

Parochiekerk

Referentiestijl:

Classicisme

Kerktype:

Eenbeukig

Torentype:

Geveltoren

Profiel:

Met Sint-Martinus als patroonheilige behoort deze parochiekerk tot de oudste van de streek. Haar oorsprong klimt minstens op tot 1137. Eind 18de eeuw was de kerk er zo slecht aan toe dat men in 1780 besliste om een nieuwe kerk te bouwen. De opdracht ging naar meester-metser Navez en zou uiterlijk 1784 beëindigd moeten zijn. Door ontoereikende middelen en de politieke verwickelingen werd de kerk pas in 1804 voltooid. In de 20ste eeuw werden diverse herstellings- en restauratiewerken uitgevoerd.

De parochiekerk is in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

Cultuurhistorische waarde

Beschrijving

De Sint-Martinuskerk, die door inplanting en omvangrijk silhouet de dorpskern domineert, ligt aan een groot, ongestructureerd plein, dat deels refereert naar de perimeter van het verdwenen kerkhof. Ter hoogte van de zuidgevel een ereperkje met het monument van de gesneuvelden (1920) dat voordien meer centraal op de Plaats was gelegen.

Historiek

Met Sint-Martinus als patroonheilige behoort deze parochiekerk tot de oudste in de regio. Haar oorsprong klimt minstens op tot 1137 want omstreeks die tijd schonk Liétard, bisschop van Kamerijk (1131-1137), het altaar van "Beverna" aan het kapittel van het Heilig Kruis in de gelijknamige stad – een schenking die in 1139 wordt bevestigd door zijn opvolger. Geleidelijk verwierf het kapittel alle tiendenrechten die tot op het einde van het ancien regime in haar bezit bleven. Een voorheen in het rijksarchief van Mons bewaarde figuratieve kaart uit 1641 toont een klein eenbeukig gotisch kerkje met transept(?), driezijdig gesloten koor en vierkante westtoren, ingeplant te midden van een met poorten afgesloten, omheind kerkhof. Merkwaardig is de grote Onze-Lieve-Vrouwekapel achteraan het koor die op een bepaald moment werd gebruikt als grafkapel door de familie Massiet.

Naar het einde van de 18de eeuw toe was de kerk er dermate slecht aan toe dat er, na overleg met alle betrokkenen en op basis van een door het kapittel voorgelegd plan, op 10 september 1780 werd beslist om een nieuwe kerk te bouwen. De 340 gezinshoofden zouden via belastingsbijdragen de bouw helpen financieren. Bijkomend werd aan het kapittel middels keizerlijk octrooi van 7 december 1782 de toestemming verleend om een lening aan te gaan voor de ontbrekende 42000 florijnen.

Volgens de overeenkomst van 1780 dienden de werken, uitgevoerd door meester-metser Navez, uiterlijk in 1784 te zijn beëindigd. Ontoereikende middelen en de politieke verwickelingen leidden er toe dat de kerk pas in 1804 van een zoldering werd voorzien. Ook de meubilering werd slechts geleidelijk voltooid. In 1860 werd de kerk uitgerust met een geschilderde kruisweg geschonken door de parochianen en in 1886 werd een nieuw orgel geplaatst. Ingrijpend voor de directe omgeving was het verdwijnen van het kerkhof dat in 1870 werd overgeplaatst naar het gehucht Eeckhout.

In de loop van de 20ste eeuw werden diverse herstellings- en restauratiewerken uitgevoerd. In 1907 werd de kerk geschilderd en in 1908 werden de kerkdeuren aan de Plaats vernieuwd. In 1947-48 werd het interieur herschilderd in imitatie Franse steen, met de zogenaamde "filets" en dit in combinatie met bloemsjablonen en een draperielambriserings. In dezelfde periode werden de

houten altaren in beige en zwart gemarbreerd.

Rond 1979 volgde een globale restauratie waarbij onder meer de polychrome beschildering werd weggewerkt. In 1982-92 werden de doorzichtige glas-in-loodramen in de beuk grotendeels vervangen door figuratieve glasramen, naar verluidt afkomstig uit een Brusselse kerk, vermoedelijk de in 1993 gesloopte Sint-Gertrudiskerk van Etterbeek. Uit dezelfde periode dateert de herinrichting van de doopkapel en aanleunend noordportaal tot weekkapel waarbij wanden en zoldering volledig werden betimmerd. Recent werd een buitenrestauratie uitgevoerd door de Group Monument.

Gebouw

De homogeen laat-classicistische kerk (1783, 1804) met pseudo-basilicale opstand is vrijwel volledig opgetrokken in baksteen met een beperkt gebruik van natuursteen: Zandbergse steen voor lage plint, zware hoekblokken en -kettingen; blauwe hardsteen voor omlijstingen, kordons en modillons.

Het compacte, massief aandoende volume (51 x 19 m) bestaat uit een zes traveeën groot, driebeukig schip onder doorlopend, over het smallere koor doorgetrokken zadeldak (natuurleien), een ingebouwde vierkante westtoren met rondbogige galmgaten en ingesnoerde, octogonale spits en aan oostzijde, een rechthoekig, driezijdig gesloten koor met aanleunende sacristieën onder lessenaarsdak. Koor en beuk zijn opengewerkt met grote rondboogvensters - waarvan enkele dichtgemetseld - met een alternerende omlijsting van bak- en natuursteen terwijl de dakrand wordt geaccentueerd door streektyperende hardstenen modillons. De drie toegangen - in de as van de vroegere kerkhofpoorten - zijn gevat in een rechthoekige, hardstenen omlijsting met zware, trapeziumvormige sluitsteen. De hoofdingang bevindt zich onderaan de toren terwijl de twee zijingangen (de noordelijke is inmiddels gesupprimeerd) respectievelijk ter hoogte van doop- en winterkapel (noord) en van de berging (zuid) zijn gesitueerd. Beide sacristieën links en rechts van het koor tonen rechthoekige omlijstingen rond de getraliede vensters. Tegen de apsiswand een houten calvariekruis. In de beukwanden zijn diverse, overwegend 18de-eeuwse grafstenen ingemetseld waarvan de meeste verwijzen naar overleden dorpspastors.

De in lichte tinten geschilderde binnenruimte met overwegend zwarte natuurstenen vloer - in het middenpad een sterk verweerde bevloering van witte en zwarte tegels - wordt geritmeerd door geprofileerde rondboogarcaden op hardstenen Toscaanse zuilen op hoog basement, voorzien van diverse steenkappersmerken. Middenbeuk en lagere zijbeuken zijn afgedekt met een gestucte vlakke zoldering met brede koof waaronder een eveneens omlopende kroonlijst. Achteraan wordt het doksaal opgevangen door twee houten zuilen met grijze imitatie-natuursteen beschildering. Tegen de zoldering het jaartal Anno 1804 verwijzend naar de binnenafwerking; in de vloer onder het doksaal vier ingewerkte oude grafstenen. De geprofileerde rondboogvensters - met voluutsluitsteen in het koor - zijn, op drie vensters in de zuidbeuk na, voorzien van figuratieve glas-in-loodramen: in het koor twee glasramen met voorstelling van

de verschijning van Christus aan de Heilige Margaretha Alacoque en van de Heilige Familie, een schenking van de burgemeestersfamilie Langhendries; in de beuk negen glasramen met scènes uit het leven van Maria en Jezus, waarvan twee met de jaartallen 1897 en 1904, gesigneerd Hausselaire Lille.

Het sobere en strakke classicistische aspect van de kerkruimte staat in sterk contrast met de laatbarokke pracht van de drie monumentale portiekaltaren.

Het hoofdaltaar is afkomstig uit de na de Franse Revolutie gesloopte kerk van de Sint-Adriaansabdij in Geraardsbergen. Het werd rond 1752 - datum van het contract -- vervaardigd door de bekende Mechelse beeldhouwer Théodore Verhaegen (1701-1759), belangrijk vertegenwoordiger van de laat-barokke sculptuur van de Mechelse School. Waarschijnlijk zijn de stilistisch nauw verwante zijaltaren - waarvan één met buste van de Heilige Adrianus - eveneens van Geraardsbergen afkomstig. Of ook het fraaie 18de-eeuwse koorgestoelte van de abdij afkomstig is blijft onduidelijk. Verder 18de-eeuwse kerkmeestersbanken en preekstoel, zes biechtstoelen, een mooie 17de-eeuwse doopvont en één van de steeds zeldzamer wordende Anneessensorgels uit 1886. Ten slotte nog een reeks gipsen heiligenbeelden op houten sokkels, ter hoogte van de zuilen (Parentani, begin 20ste eeuw.).

Meubilair

Hoofdaltaar: portiekaltaar, in bekroning Heilige Geest in stralenkrans, onder twee engelen met muziekinstrumenten, God de Vader met wereldbol, médaillon met geschilderde voorstelling van de Heilige Martinus, tabernakel deur met in reliëf Abraham offert Isaak, op de altaartafel Lam Gods van de Apocalyps, geflankeerd door twee knielende engelen, midden 18de eeuw, gemarmerd hout. Zuidelijke zijaltaar (Onze-Lieve-Vrouw-altaar): portiekaltaar, in bekroning engelen en engelenkopjes, buste Heilige Adrianus, tweede helft 18de eeuw, gemarmerd hout. Noordelijk zijaltaar (Sint-Martinusaltaar): portiekaltaar, in bekroning engelen en engelenkopjes, buste Heilige ?, tweede helft 18de eeuw, gemarmerd hout.

Doopvont met wapenschild van de Renesse-Warfusée, 17de eeuw, blauwe hardsteen. Kerkmeestersbank ten zuiden, met medaillon van de Heilige Johannes de Doper, midden 18de eeuw, eik. Kerkmeestersbank ten noorden, met medaillon van de Heilige Paulus van Thebe, midden 18de eeuw, eik. Koorgestoelte ten zuiden, met trofeeën van liturgische voorwerpen en muziekinstrumenten en voorstellingen van de Heiligen Onufrius, Pachomius en Antonius abt, 18de eeuw, eik. Koorgestoelte noord, met trofeeën van liturgische voorwerpen en muziekinstrumenten en voorstellingen van de Heiligen Macharius van Alexandrië, Romoldus van Ravenna en Arsenius, 18de eeuw eik. Preekstoel: op rugpaneel trofee van liturgische voorwerpen, op kuip medaillons met bustes van de Heiligen Marcus, Mattheus, Johannes en de Goede Herder, op trapleuning buste Onze-Lieve-Vrouw, voet met attriboot Heilige Lucas, 18de eeuw eik. Biechtstoelen (6), eik. Communiebank, metaal.

Sculptuur: Heilige Martinus van Tours deelt mantel met bedelaar, eind 17de eeuw, volkskunst, gepolychromeerd hout; Jezus aan het kruis, 18de eeuw, geschilderd hout (verdwenen).

Orgel, C. Anneesens-Meunier, 1886, eik.

Architecturale mogelijkheden

Op dit ogenblik is de kerk enkel in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst. Het betreft een geklasseerd gebouw. Uitbreidingen, voor zover die zouden mogen worden uitgevoerd, moeten in elk geval eerst worden voorgelegd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Delen afsplitsen of afschermen is enkel mogelijk in theorie. In de praktijk vereist de centrale verwarmingsinstallatie een correcte circulatie van de luchtstromen zodat feitelijke afsplitsingen of afschermingen zonder ingrijpende aanpassingen aan de verwarmingsinstallatie niet mogelijk zijn.

Het toilet bevindt zich links van de sacristie.

Met uitzondering van het koor is de kerk toegankelijk voor mensen in een rolstoel mits het plaatsen van een laag oprij-plateau aan de zuiderpoort.

Sanitair, verwarming, elektriciteit en geluids- en lichtinstallatie zijn in goede staat.

Behalve het deel van de eredienst is er nog een technisch lokaal voor de centrale verwarming , een sacristie, een berging en een winterkapel. Er zijn geen vergaderlokalen in de kerk zelf.

Er wordt af en toe een (orgel)concert in de kerk gehouden.

Er is tot heden geen sprake van medegebruik, van nevenbestemming in de tijd (multifunctioneel gebruik) of van nevenbestemming in de ruimte (gedeeld gebruik).

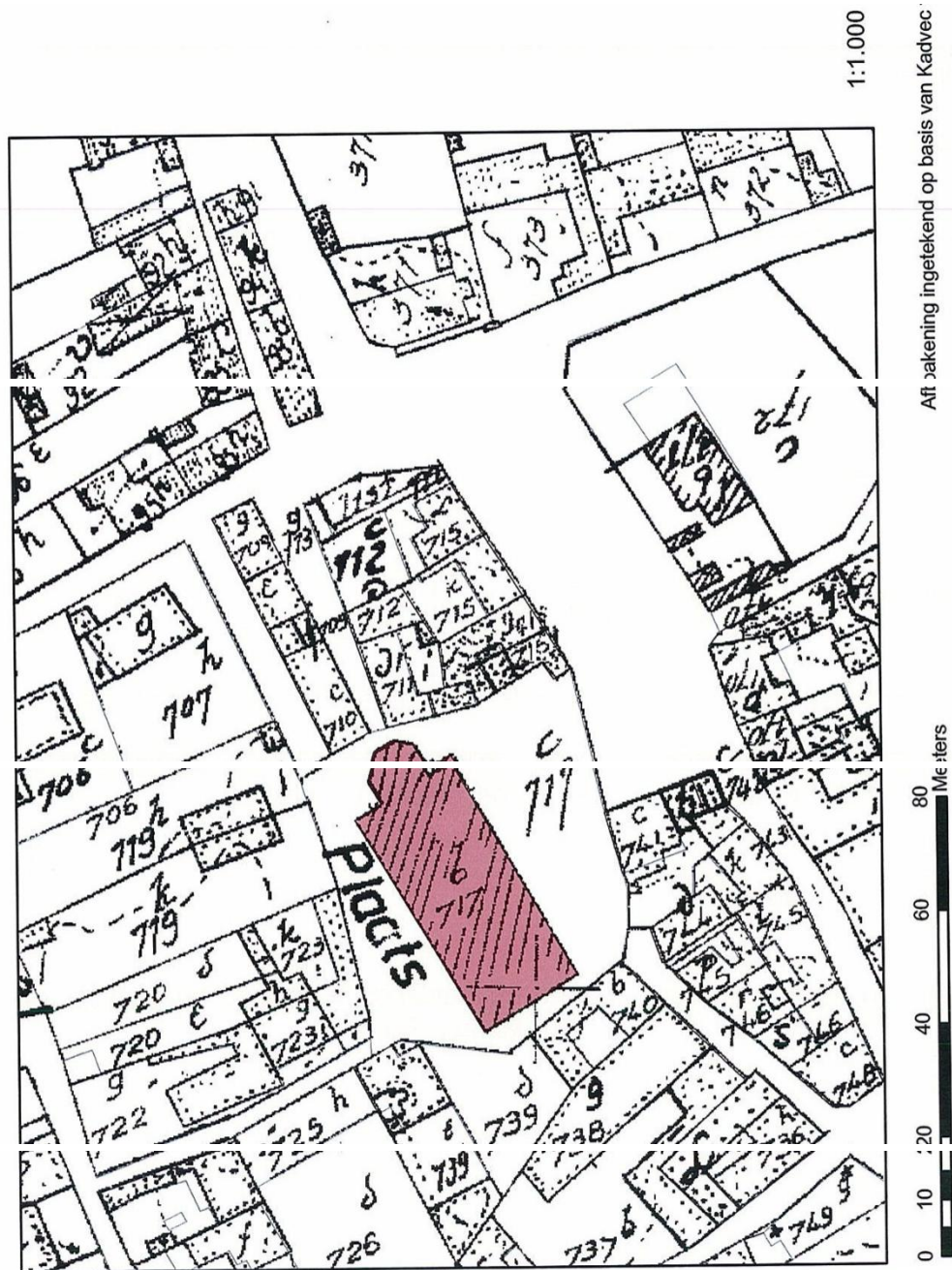
AFMETINGEN VAN HET GEBOUW

De opgegeven afmetingen zijn schattingen. In het kader van het beheersplan zijn gedetailleerde plannen nodig.

Lengte : 43 m (zonder koor), met het koor inbegrepen 50 m.

Breedte : 19 m.

Grondplan kerk Sint-Martinus

Bouwfysische toestand

Verwarming

Een oververhitte verwarmingsketel zorgde in maart 2017 voor een lichte brandhaard met vooral rookontwikkeling en geurhinder in de kerk. De verwarming is half december 2017 hernieuwd. Er werd toen ook een brandwerend plafond in het lokaal van de verwarmingsinstallatie geplaatst.

Orgel

Eén van de steeds zeldzamer wordende Anneessensorgels (uit 1886) werd in 2015 door Piet Van Aken uit Kortenberg voor een deel opgeknapt : blaasbalg hersteld, leder gerestaureerd. De kerkraad van Bever beschikt over geen klasseringsbesluit van het orgel.

Schilderen kerk

De kerk is in 2008-2009 voor een deel herschilderd. De rekening hiervoor is betaald door de verzekering. De verf was verkleurd en vertoonde vlekken door waterinsijpeling in 2006. Herschildering is momenteel niet nodig.

De hoofddeur werd hersteld en de deuren van de kerk werden door de leden van de kerkraad herschilderd.

Glasramen

De glasramen zijn 10-11 jaar terug herbevestigd en herschilderd. De voorlopige werken zelf zijn uitgevoerd door leden-vrijwilligers van de kerkraad.

Beveiliging

De huidige ruimte en de diverse toegangen zijn geschikt voor ca. 450 aanwezigen. Dit geldt voor de normale liturgische diensten en voor maximaal 5 concerten voor een breder publiek.

In functie van de nog te bepalen nevenbestemmingen of herbestemming dienen de toegangen hoogstwaarschijnlijk aan de nieuwe situatie(s) aangepast en dit in overleg met en conform de aanbevelingen van de brandweer.

Algemene toelichting

Eens het kerkenbeleidsplan goedgekeurd, aangevuld met het beheersplan kerkgebouw (inclusief orgel) zullen de nodige kredieten aangevraagd en besproken worden in de volgende begrotingen en meerjarenplannen :

- a) voor een studie : ter goedkeuring van Onroerend Erfgoed
- b) vervolgens voor de uitvoering : wanneer en hoe na toekenning van de overheidssubsidies door Onroerend Erfgoed de restauratie zal starten.

Verslag Monumentenwacht

Inspecties en reguliere onderhoud o.m. aan de daken zijn zeer moeilijk uit te voeren.

Toegankelijkheid

Er werd een trap en een loopbrug geplaatst op de zoldering

Aanwezigen voorzieningen

Sanitair	Er is een toilet en een lavabo beschikbaar.
Verwarming	Er is een nieuwe installatie geplaatst in 2017 op gas en gepulseerde lucht. Deze wordt 2-jaarlijks gekeurd.
Verlichting	Binnenverlichting werd vernieuwd met LED verlichting.
Keukenvoorzieningen	Niet aanwezig
Audiosysteem	Aanwezig.
Beeldscherm(en)	Niet aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	Moeilijk toegankelijk voor rolstoelgebruikers. De drempel is ongeveer 5 cm. Bij vieringen wordt er een houten oprijplank geplaatst.
Diefstal- brandbeveiliging en	Er is een diefstalalarm met badge. Er is geen brandbeveiliging.
Bliksembeveiliging	Er is een bliksembeveiliging aanwezig.
Gsm-operatoren	Aanwezig. (Mobistar en Telenet)

Financieel

Gewenste investeringen : nodig / gewenst

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
2026 of later	Plaatsen glazen deur hoofdingang kerk	10.000 EUR	
2026 of later	Hervoeogen binnenmuur toren	20.000 EUR	

De betekenis van een kerkgebouw verarmen tot 1 uurtje op een variabel ritme gaat intrinsiek in tegen de betekenis als bidplaats. Vandaar zal er ook een beslissing genomen worden over de semi-toegankelijkheid van het gebouw (installatie van een glazen portiek).

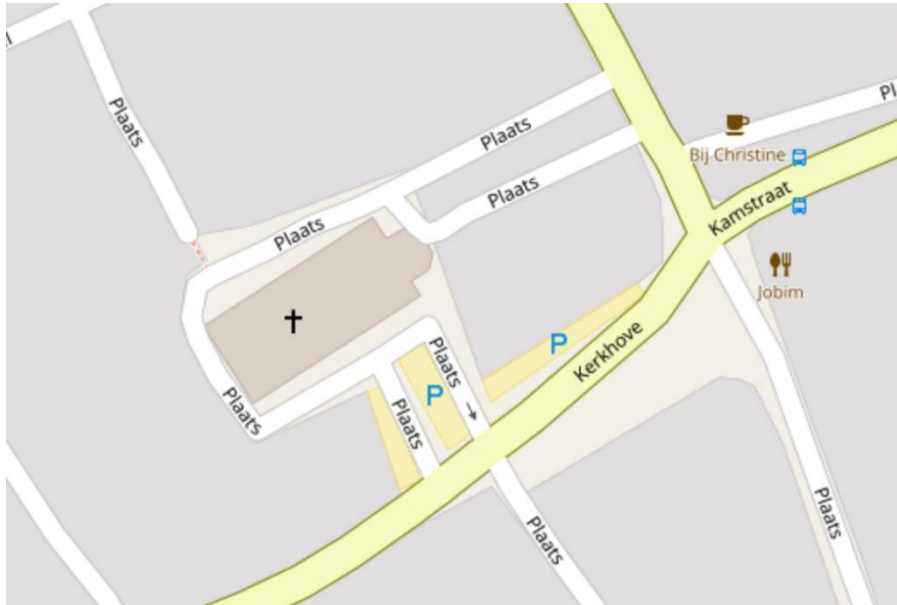
De kerkfabriek deelt mee dat het orgel aan een grondige restauratie toe is. De

geraamde kost bedraagt 300.000 à 350.000 euro, waarvan 40 à 80% gesubsidieerd. Het gemeentebestuur wenst een beslissing hierover uit te stellen tot de kerkraad meer duidelijkheid heeft over de kostprijs en de subsidie. Deadline hiervoor wordt op 31 december 2026 vastgelegd.

De kerkfabriek heeft nog een lening lopen tot 2036 (met een nog af te lossen bedrag van 95.304,53 euro en een intrest van 23.977,53 euro) voor de heropvoeging van de buitengevel.

3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

Parochiekerk Sint-Martinus Bever

De kerk is op zondag niet of nauwelijks bereikbaar via het openbaar vervoer. Tijdens de week is de kerk makkelijker te bereiken via het openbaar vervoer : halte De Lijn nr. 161 Geraardsbergen-Leerbeek, vlakbij het gemeentehuis, ligt op 120 m van de kerk; halte De Lijn nr. 72 Bever-Geraardsbergen (enkel tijdens de schooluren) bevindt zich op dezelfde plaats.

Er is ruim parking aanwezig aan weerszijden van de kerk. Ook op de Plaats voor de kerk zijn er meerdere parkeerplaatsen voorzien. Er zijn geen parkeerplaatsen afgebakend voor personen met een beperking.

De kerk zelf is centraal gelegen met achterliggend woonwijken, langs de N249. De N249 is een gewestweg in België tussen Bever (N263) en Herhout (N495). De weg heeft een lengte van ongeveer 2 kilometer

De begraafplaats bevindt zich even buiten de dorpskom op zo'n 350 m van de kerk.

De gemeentelijke basisschool "Ak'cent"- afdeling Centrum (lager onderwijs) bevindt zich op 120 m van de kerk.

Tot op heden niet-gedesaffectedeerde pastorie

De niet-gedeffecteerde pastorie, gekend als “Het Sterretje” is ingericht als buitenschoolse kinderopvang en in die missie erkend door Kind en Gezin.

Tot omstreeks 1900 woonde de pastoor van Bever in een vrij bescheiden huis op het dicht bebouwde pleintje rond de Sint-Martinuskerk. Het hele pastoriegoed besloeg nauwelijks 18 are. De nieuwe pastorie werd opgetrokken op een ruimer (38,50 are), driehoekig perceel aan de overzijde van de toenmalige steenweg naar Geraardsbergen. Een bestaand huis werd afgebroken. In de plaats kwam een ruim, bakstenen gebouw, twee verdiepingen hoog, vijf traveeën breed, onder een laag zadeldak, met arduinen kordons en negblokken, de vensters van de verdieping onder blinde rondbogen, die van de benedenverdieping met spitsboogjes.

Bij de stukken, tentoongesteld naar aanleiding van de historische processie van 2007 stond een plan van de pastorie en omliggende grond tentoongesteld. Het plan was afgebeeld op een soort verstevigd karton. Op dit ogenblik is dit document zoek.

Het gebouw dateert van 1902. In 1992 kwam de pastorie leeg te staan.

Het Sterretje is een door Kind en Gezin erkend initiatief buitenschoolse kinderopvang, met een opvangcapaciteit voor 80 kinderen. In 1996 gaf het OCMW-bestuur het startschot voor dit initiatief. De bijhorende pastorietaan is omgebouwd tot speeltuin voor de kinderopvang.

De tuin omvatte twee percelen: het ommuurde, bijna vierkante perceel rond het pastoriegebouw en extra muros de met hoogstammige bomen beplante punt van de driehoek (nummer 172b), momenteel een openbaar plantsoentje. Zowel de architectuur van het gebouw (symmetrisch dubbel huis met zadeldak, het 'vivre entre cour et jardin') als de indeling van het pastoriegoed zijn bijna archetypisch, kenmerkend voor de meeste pastorieën die sinds de 17de eeuw werden gebouwd. Ook de typische dualiteit die veel pastorietaanen kenmerkte is aanwezig: de dikwijls ommuurde moes- en bloementuin ('nut en sier') versus het 'pastoorsbosje' of de 'warande van de pastoor', vanaf circa 1850 vaak opgesmukt tot sierbos met, zoals hier, bruine beuk en taxus. Tot de oorspronkelijke beplanting behoren waarschijnlijk ook de vijf, in rij aangeplante zomerlinden binnen het ommuurde gedeelte.

De kerkraad Sint-Martinus beschikt over geen enkel document, die de overdracht van de pastorie naar de gemeente staft. Volgens de kadastrale gegevens is de pastorie eigendom van het gemeentebestuur van Bever.

De pastorie is niet gedesaffectedeerd. De situatie van een parochie zonder een residerende priester zal uitgeklaard worden in een nog uit te werken pastorieplan.

Het verspreid zitten van de archieven bij verschillende individuele personen dient een einde te nemen.

4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Parochiekerk Sint-Martinus Bever

Geloof vieren

De parochiekerk wordt gebruikt voor eucharistievieringen in het weekend, meer bepaald op zaterdagavond om in een beurtrol met andere kerken.

De kerk is alleen open voor, tijdens en na de vieringen.

De kerk wordt nog vrij intens gebruikt voor eucharistievieringen, uitvaarten en sporadisch voor huwelijken.

De kerk wordt schoongemaakt door de koster, telkens als het nodig is, door een kuisploeg van vrijwilligers.

Het onderhoud en versieren van de kerk wordt gedaan door een vrijwilliger en het wassen van het kerklinnen wordt gedaan door een gespecialiseerde firma.

Er is een groep van lectoren en één misdienaar. Er is geen contractuele organist voor de zaterdag en voor de uitvaarten. Er wordt een beroep gedaan op een vrijwilliger.

In geloof dienen

De parochie doet passief mee met de kerkelijke acties : Broederlijk Delen en Missio. Deze acties worden vooral aangestuurd door de federatie Herne.

Geloof verkondigen

Eerste-communie catechese : samen met andere parochie(s)

De parochie kan geen bijdrage leveren de voorbereiding van het vormsel.

Niet-kerkelijke activiteiten

In deze kerk vinden sporadisch concerten plaats.

Burgerlijke activiteiten :

11 november, nationale feestdag (21 juli) , feest van de koning (15 november)

In deze kerk vinden doorgaans deze activiteiten plaats, hetzij op de dag zelf, hetzij op de zondag erop volgend. Tijdens de week wordt een gebedsviering gehouden, op zondag worden de activiteiten (Te Deum) op het einde van de eucharistieviering ingepland.

Deze kerk kan worden opengesteld.

2. SINT-GEREON AKRENBOS

1. IDENTIFICATIE

Parochiekerk Sint-Gereon

Wijk : Akrenbos
Postadres : Akrenbos 121A
Gemeente : Bever
Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen
Kadastrale afdeling : BEVER
Kadastrale sectie : E
Perceel : 1336/00M002
Capakey : 23009E1336/00M002
Referentie Onroerend Erfgoed : ID 38917

Eigenaar : Kerkfabriek Sint-Gereon Bever - Akrenbos.

Uit een kopie van de schenkingsakte van twee percelen grond in respectievelijk de wijken Petit-Bois en Grand-Bois in het voormalige Deux-Acren (sinds 1963 Bever) blijkt dat op één van de gronden (Grand-Bois) de kerk van Sint-Gereon werd gebouwd. Het betreft een eigentijdse kopie van de originele akte, verleden voor notaris Lequoin in Ollignies op 4 maart 1850.

Schenker was François-Benoît Zeghers. Op dat moment was hij al begonnen met de bouw van een kapel, die enkele jaren later werd vervangen door de huidige kerk.

De kerkfabriek van Deux-Acren Sint-Gereon (later Bever-Akrenbos) kreeg bij KB van 18 oktober 1850 toelating om de schenking te aanvaarden.

De kerk werd in 1863 ingewijd door de toenmalige bisschop van Doornik.

De parochiekerk is nog in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

Beschermingsstatus :

is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed**. Deze vaststelling is geldig sinds 05/10/2009.

2. BESCHRIJVING

Parochiekerk Sint-Gereon Akrenbos

Referentietype:

Parochiekerk

Referentiestijl:

Neo-romaans

Kerktype:

Eenbeukig

Torentype:

Geveltoren

Profiel:

De kerk werd in één keer gebouwd in 1850, vergroot in 1857 volgens een bouwopschrift.

De parochiekerk is nog in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst.

Cultuurhistorische waarde

Beschrijving

Hallenkerk van vijf traveeën uitlopend op een koor met halfronde sluiting en voorafgegaan door een portaal gestut door zuilen. Een bouwopschrift dateert van 1857, waardoor het als vroeg voorbeeld kan worden genoemd voor het aanwenden van ijzer, gebruikt voor de zuiltjes op hoge sokkel die de middenbeuk van de zijbeuk scheiden.

Architecturale mogelijkheden

Op dit ogenblik is de kerk enkel in gebruik voor de rooms-katholieke eredienst. Het betreft een gebouw opgenomen in de erfgoedinventaris. Uitbreidingen, voor zover die zouden mogen worden uitgevoerd, moeten in elk geval eerst worden voorgelegd aan het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Delen afsplitsen of afschermen is enkel mogelijk in theorie. In de praktijk vereist de centrale verwarmingsinstallatie een correcte circulatie van de luchtstromen zodat feitelijke afsplitsingen of afschermingen zonder ingrijpende aanpassingen aan de verwarmingsinstallatie niet mogelijk zijn.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers mits het plaatsen van een houten helling.

Behalve het deel van de eredienst is er nog, een berging en een vergaderplaats. Er is tot op heden geen sprake van medegebruik, van nevenbestemming in de tijd (multifunctioneel gebruik) of van nevenbestemming in de ruimte (gedeeld gebruik).

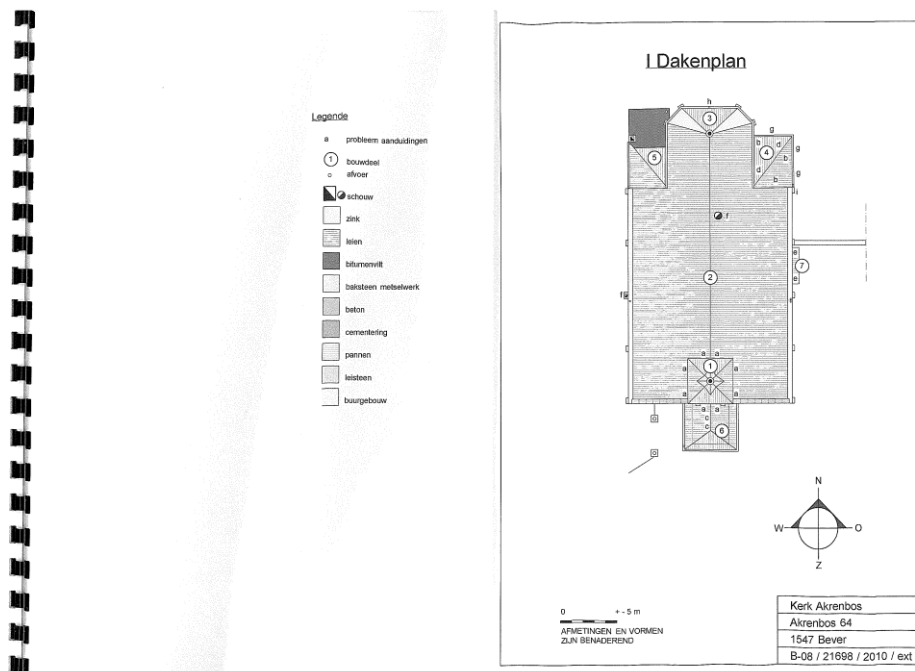
AFMETINGEN VAN HET GEBOUW

De opgegeven afmetingen zijn schattingen. In het kader van het beheersplan zijn gedetailleerde plannen nodig.

Lengte : 26 m

Breedte : 11 m.

Grondplan/dakplan kerk Sint-Gereon

Bouwfysische toestand

Verwarming

De verwarming gebeurt met warmtestralers (type terrasverwarming) op basis van gas. In de beide sacristies en aan het orgel werden deze vernieuwd in 2024, nog niet in het kerkgedeelte.

De gastoevoer wordt verzekerd via een buiten liggende gastank.
De vergunning voor de gastank is van 2022 en is geldig tot 2027.
De laatste controle van de gasstralers dateert van oktober 2024.

Water en sanitaire voorzieningen

De kerk is aangesloten op het openbaar waterleidingnet.

De kerk beschikt ook over toilet(ten).

Ook in functie van de nog te bepalen nevenbestemmingen of mogelijke herbestemming is het cruciaal dat deze voorzieningen worden aangelegd of geïnstalleerd.

Dak

In 2025 werden de overgangen van toren naar dak vernieuwd.

Veiligheid

Er is een camerabeveiliging geplaatst in 2023 en ook een wifi-aansluiting voor de blokspot voor de studenten.

Er zijn 2 CO2-meters aanwezig (rechts van de communiebank en rechts aan het altaar van Sint-Gereon).

Er is in 2024 nieuwe LED-verlichting geplaatst met de mogelijkheid tot bediening van binnenin de kerk.

Orgel

Het orgel werd recent gestemd en kreeg een onderhoudsbeurt door de firma Delmotte en Schumacher.

Schilderen kerk

De kerk is voor het laatst geschilderd in de jaren '90.

Glazen deuren

Het plaatsen van glazen deuren tot het creëren van een open inkomportaal werd uitgevoerd.

Verslag Monumentenwacht

Gezien de vele gebreken aan het gebouw dringt een algehele restauratie zich op. Het laatste advies van monumentenwacht voor het interieur dateert van maart 2021, voor de buitenkant van oktober 2021.

Aanwezigen voorzieningen

Sanitair	Er is een toilet beschikbaar in de oude sacristie.
Verwarming	De verwarming gebeurt met warmtestralers (type terrasverwarming) op basis van gas. De gastoevoer wordt verzekerd via een buiten liggende gastank. De installatie dateert van begin 2000. De vergunning voor de gastank en leidingen lopen tot 09/05/2027. Onderhoud van stralers loopt nog tot 31/10/2026.
Verlichting	Binnenverlichting werd in 2024 volledig vernieuwd tot LED verlichting.
Keukenvoorzieningen	Er zijn beperkte keukenvoorzieningen (frigo, koffiezet, waterkoker, uitgietskaf) voorzien in de oude sacristie, naast de sanitaire voorziening.

Audiosysteem	Er is een audiosysteem voorhanden (met draadloze micro). Deze verkeert in goede toestand. Onderhoud gebeurt op regelmatige basis.
Beeldscherm(en)	Er zijn geen beeldschermen aanwezig.
Rolstoeltoegankelijkheid	Het gebouw is momenteel niet continu toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Enkel voor vieringen wordt een tijdelijke oprijplank voorzien. Er zijn concrete plannen om dit weldra definitief te maken.
Diefstal- brandbeveiliging en	Camerabewaking alsook CO ₂ alarm is aanwezig.
Bliksembeveiliging	Er is een bliksembeveiliging aanwezig, maar in (héél) verouderde staat. We weten niet of deze nog intact is.
Gsm-operatoren	niet aanwezig.

Financieel

Gewenste investeringen : nodig / gewenst

Jaar	Werken aan de parochiekerk	Budget	Uitvoering
2026 of later	Vernieuwing elektrische installatie	20.000 euro	
2026 of later	Bliksembeveiliging	17.000 euro	
2026 of later	Herstelling pleisterwerken inkomhal en plafond kerk	8.000 euro	

3. SITUERING IN DE RUIMTELIJKE OMGEVING

Parochiekerk Sint-Gereon Akrenbos

De kerk is niet bereikbaar via het openbaar vervoer. De kerk is gelegen aan de rand van de gemeente Bever, in de wijk Akrenbos en ligt dicht bij het dorp Deux-Acren (Lessen).

Er zijn slechts enkele parkeerplaatsen voorzien aan de kerk zelf.

In de straat langs de kerk en in de omliggende straten zijn er wel talloze afgebakende parkeerruimtes aan de straatkant.

De begraafplaats bevindt zich even westwaarts op 50 m van de kerk.

De gemeentelijke basisschool “Ak’cent”- afdeling Akrenbos bevindt zich op 350 m van de kerk (lagere school ten zuidoosten, kleuterschool ten noordwesten).

In 2044 keert de pastorie terug naar de gemeenschap. (Einde erfpacht)

4. BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

Parochiekerk Sint-Gereon Akrenbos

Geloof vieren

De kerk wordt nog gebruikt voor weekendvieringen, voor uitvaarten en voor huwelijken.

De kerk is alleen open voor, tijdens en na deze vieringen. Overdag is ze gedeeltelijk te bezichtigen via de glazen deur.

De schoonmaak gebeurt door een vrijwilliger. Bij gemeentelijke activiteiten kan beroep gedaan worden op gemeentelijk poetspersoneel.

Het onderhoud en versieren van de kerk en het wassen van het kerklinnen wordt gedaan door één vrijwilligster.

Er is een kerkkoor.

Er waren lectoren. Er was één vaste organist voor de zaterdag en voor de uitvaarten.

In geloof dienen

De parochie doet passief mee met de kerkelijke acties : Broederlijk Delen en Missio. Deze acties worden vooral aangestuurd door de federatie Herne.

Geloof verkondigen

Eerste-communie catechese : samen met andere parochie(s)

De parochie kan geen bijdrage leveren in de voorbereiding van het vormsel.

Niet-kerkelijke activiteiten

- Er is een blokspot om studenten te laten studeren. Daartoe zijn er materiële aanpassingen gebeurd : plaatsen van camerabeveiliging, wifi-verbinding, toiletten watertoevoer.
- Het jaarlijks toonmoment van de muziekacademie gaat in de kerk door.

3. ONDERBOUWDE VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE

De toekomst van de kerk als institutie

Elke geloofsgemeenschap in Vlaanderen en West-Europa moet zich opmaken voor een langere periode van institutionele afbraak.

Het aantal kerkgangers, het aantal kerkelijke ambtsdragers, het aantal kerkgebouwen en de financiële middelen door de overheid verstrekt zullen verder slinken.

Er is geen reden om te verwachten dat het over vijf of tien jaar anders zal zijn. We moeten eerder denken in generaties. Het is niet doenlijk om voor die periode van misschien wel vijftig jaar een institutioneel programma te ontwikkelen.

Het enige dat we kunnen doen is onze energie gebruiken om onszelf stevig te verankeren als mensen voor wie geloven een betekenisvol fundament is van hun bestaan.

Ook gedurende het proces van afkalving van de institutionele kerk, zoals we dat nu meemaken, **moet het geloof gevierd worden, moet het verkondigd worden en het is de basis van onze dienst aan de wereld.**

Richtlijnen van de Vlaamse bisschoppen

Bij het beoordelen van wat onze lange termijn visie is, zal worden rekening gehouden met de volgende richtlijnen:

1. Omdat gebed, bezinning, liturgie en sacramentele vieringen tot de kernactiviteiten van een plaatselijke geloofsgemeenschap behoren, heeft zij nood aan en recht op een passend daartoe ingerichte ruimte (cfr. CIC, can. 1214). De eerste plaats die daarvoor in aanmerking komt, is de plaatselijke parochiekerk.
2. Parochies uit eenzelfde federatie of pastorale eenheid kunnen onderling afspreken welke liturgische diensten het best in welke parochiekerk als de aanwezige gemeenschap (bijvoorbeeld voor doopsel, huwelijk, uitvaart, weekdagdienst).
3. In bepaalde gevallen kan een parochiekerk voor **medegebruik** in aanmerking komen. Andere katholieke of christelijke geloofsgemeenschappen kunnen een kerkgebouw gebruiken voor hun liturgische of pastorale activiteiten.
4. Katholieke gemeenschappen van een oosterse kerk 'sui iuris' of katholieke

gemeenschappen van buitenlandse oorsprong die niet over een eigen liturgische ruimte beschikken, komen als eersten voor een **medegebruik** van de parochiekerk in aanmerking. Zij behoren volledig tot de katholieke geloofsgemeenschap.

5. Andere christelijke kerken of kerkelijke gemeenschappen komen voor een **medegebruik** van de parochiekerk in aanmerking, onder de voorwaarden vastgelegd in §§ 137-142 van het Oecumenisch Directorium van de Pauselijke Raad voor de Bevordering van de Eenheid van de Christenen. In de praktijk gaat het over kerken of kerkelijke gemeenschappen aangesloten bij de Wereldraad van Kerken. Hiervoor is de voorafgaande schriftelijke toelating van de bisschop vereist.
6. Parochiekerken worden niet ter beschikking gesteld voor niet-christelijke rituelen of vieringen (zoals burgerlijke uitvaart, burgerlijk huwelijk of riten van een niet-christelijke godsdienst). Omwille van buitengewone omstandigheden kan in afzonderlijke gevallen een uitzondering worden toegestaan; hiervoor is de voorafgaande schriftelijke toelating van de bisschop vereist.
7. Een **multifunctioneel** gebruik kan overwogen worden. Deze activiteiten moeten verzoenbaar zijn met de eigenheid van een christelijke gebedsruimte. Dat betekent dat ze niet op privébelangen, commerciële activiteiten of partijpolitieke manifestaties gericht zijn, maar op maatschappelijke doelstellingen die niet ingaan tegen het christelijk geloof of tegen de kerk (bijvoorbeeld: tentoonstelling, sociaal dienstbetoon, leslokaal). Het multifunctioneel gebruik moet beperkt blijven in de tijd. Wanneer het een permanent karakter krijgt, is een gedeeld gebruik aangewezen, met herinrichting van de parochiekerk.
8. Een **gedeeld gebruik** veronderstelt een herinrichting van de parochiekerk in diverse ruimten en daarom een bouwkundige ingreep. De realisatie hiervan vereist voorafgaandelijk overleg met vele instanties. Voor zulk een ingreep in de parochiekerk heeft het kerkbestuur de voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de bisschop nodig.
9. In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik van de parochiekerk moet het kerkbestuur met de gebruikers een gebruiksovereenkomst voor een bepaalde duur sluiten, waarin onder meer dient vastgelegd: (1) omschrijving van de ruimte die voor medegebruik of een nevenbestemming ter beschikking wordt gesteld; (2) afspraken in verband met gebruik van de ruimte, meubilair, schoonmaak, veiligheid, uren van gebruik; (3) afspraken om de rust en de stilte tijdens de liturgische diensten te verzekeren; (4) regeling voor deelname in de kosten van het kerkgebouw; (5) regeling van aansprakelijkheid in geval van schade en de verzekering; (6) aanduiding van de instantie die bemiddelt of beslist in geval van betwisting. Om geldig te zijn, behoeft deze overeenkomst bovendien de handtekening van de pastoor en van de bisschop (cfr. CIC, can. 1257).
10. In principe wordt er niets gewijzigd aan de inrichting van de centrale liturgische ruimte (onder meer plaats van altaar, doopvont, lezenaar, zetel van de voorganger). Een vraag tot uitzonderlijke wijziging wordt met de pastoor en het kerkbestuur besproken en in de gebruiksovereenkomst opgenomen. Bij initiatieven die het moeilijk maken om het H. Sacrament op

een gepaste wijze te begroeten, wordt het H. Sacrament tijdelijk naar een kapel of naar de sacristie overgebracht.

11. In geval van medegebruik, multifunctioneel gebruik of gedeeld gebruik blijven de kerkrechtelijke en burgerrechtelijke bevoegdheden van de pastoor over de parochiekerk gelden, met inachtneming van wat in de gebruiksovereenkomst hierover is bepaald.
12. Voor de herbestemming van een parochiekerk is de ontheffing aan de eredienst nodig. Daarvoor dienen de burgerrechtelijke normen en de kerkrechtelijke procedure gevolgd te worden (cf. CIC, canon 1222 §1 en §2). Van kerkelijke zijde is de schriftelijke goedkeuring van de bisschop vereist. De bisschop kan zijn goedkeuring tot herbestemming maar verlenen wanneer er een duidelijk en aanvaardbaar plan voor de herbestemming van de kerk voorhanden is. De herbestemming van het kerkgebouw moet op voldoende juridische garanties voor een consequente toepassing in de toekomst kunnen steunen.
13. Ons kerkelijke erfgoed heeft een bijzondere waarde. Daarom moedigen wij een veelzijdige valorisatie aan van het kerkgebouw in al zijn facetten. We zijn allen erkentelijk die de historische, artistieke en culturele waarde onze parochiekerken helpen ontsluiten.

Deze richtlijnen gelden voor alle parochiekerken, kapelanijen en erkende annexe kerken.

Open en gastvrije kerken

De hedendaagse geloofsbeleving verschilt sterk van deze 20 jaar geleden. De kerk enkel toegankelijk maken voor de praktiserenden, staat gelijk aan mensen uitsluiten. Daarom hebben kerkfabrieken de plicht om de kerk open te stellen voor iedereen. Daarenboven bevinden vele kerken zich in de situatie waarbij het gemeentebestuur – en zo dus de hele gemeenschap – bijspringt in de budgetten van de kerkfabriek. Geld aanvaarden van de gemeenschap voor het onderhoud van de kerkgebouwen, zou niet mogen gebeuren zonder dat diezelfde gemeenschap daar iets voor in de plaats krijgt. Het is zonde dat weinig mensen dit goed onderhouden patrimonium nog kennen en te zien krijgen. Weinigen ervaren hun dorpskerk nog als “hun erfgoed.”

Het is nu tijd is om te reageren, willen de kerkgebouwen in de toekomst nog een maatschappelijke betekenis hebben. De vrees voor diefstal en vandalisme zou niet mogen opwegen tegen de vele succesverhalen uit binnen- en buitenland.

Het is vandaag beslist mogelijk om de kerkgebouwen met een minimum aan risico open te stellen wanneer men een preventief veiligheidsbeleid combineert met gezond verstand. Het alternatief is immers een gesloten en zo dus ook dode kerk.

Gastvrijheid betekent niet noodzakelijk permanentie door een onthaalverantwoordelijke, maar betekent vooral eenvoudige, nuttige en originele informatie voorzien, een sociale ruimte voor onthaal en ontmoeting creëren achteraan in het gebouw en een aangename sfeer scheppen door achtergrondmuziek en bebloeming.

Pastoraal plan toekomstige pastorale zone Bever-Galmaarden-Herne

Visie op de toekomst

Een gesloten kerk, zowel in de betekenis van het gebouw als in de betekenis van de gemeenschap is tot verdwijnen gedoemd.

Een kerkgemeenschap die op zich zelf, van zich zelf en voor zich zelf leeft, de voortdurende ontkenning en de verbuiging van de werkelijkheid, het cultiveren van verwaarloosbare bijzaken en een religie louter gebaseerd op ritueel en uiterlijkheid versnellen het aftakelingsproces.

Het volk moet op weg om een nieuwe toekomst te vinden, blijven zitten is geen optie. Wie zijn eigen situatie definieert als lijden en verdrukking, moet het lef hebben op weg te gaan.

Beschuldigende vingers naar anderen (het onderwijs, de samenleving, de secularisatie, de bisschoppen) zijn niet voldoende en vaak storend en zeker ongepast.

Gebruik tot augustus 2025

Volgende 10 parochies behoren tot de Pastorale zone Bever-Galmaarden-Herne :

- Akrenbos : Sint-Gereon
- Bever : Sint-Martinus
- Galmaarden : Sint-Pieter
- Herfelingen : Sint-Niklaas
- Herhout : Onze-Lieve-Vrouw
- Herne : Sint-Petrus en Paulus
- Kokejane : Onze-Lieve-Vrouw
- Sint-Pieters-Kapelle : Sint-Pieter
- Tollembeek : Sint-Martinus
- Vollezele : Sint-Paulus.

In deze 10 parochies zijn er op dit moment nog 9 kerken en de Sint-Pauluskapel in Galmaarden in gebruik voor de eredienst.

Toekomstig gebruik : vieringskerken in Bever

Eucharistievieringen, wekelijks in een beurtrol :

- zaterdagavond : Bever - Sint-Martinus
- zaterdagavond : Bever - Sint-Gereon

In de nabije toekomst zullen alle vieringskerken heringericht worden als open en gastvrije kerken. Open : 7 dagen op 7.

In de nabije toekomst zullen alle vieringskerken inzetten op gastvrijheid (altijd vrij toegankelijk voor iedereen) en in die zin ingericht worden.

4. EEN PLAN VAN AANPAK : HOE DE TOEKOMSTIGE INVULLING MET NEVENFUNCTIES OF HERBESTEMMING ZAL WORDEN ONDERZOCHT

4.1. Kerk Sint-Martinus Bever

Tijdens de infoavond van 30 augustus 2017 werd door het Vicariaat Vlaams-Brabant en Mechelen de toon gezet voor de pastorale werking in Galmaarden/Bever/ Herne.

Alles is in verandering... vanaf eind september zal voor de gemeente Bever verder (liturgisch) gebruik gemaakt worden van de St. Martinuskerk in het Centrum (mét wekelijkse eucharistie op zaterdag). Deze hertekening loopt gelijktijdig met de hertekening van het parochielandschap in de naburige gemeenten Galmaarden en Herne. In dit kerkgebouw zullen ook de levensmomenten gelovig geduid en gevierd worden (doopsel, huwelijk, gelovig afscheid nemen). Dit is de hoofdprioriteit van het gebouw.

Dit gebouw heeft nog een ruimere functie. Geprikkeld om de evangelische boodschap en de bouwkundige/architectonische toestand te kunnen garanderen buiten deze tijdstippen in het weekend zal er werk gemaakt dienen te worden van een “open kerk” waarbij toevallige passanten of geregelde bezoekers (gedeeltelijke) toegang hebben tot deze gebouwen.

Dat vraagt heel wat investeringen qua beveiliging, toegankelijkheid.

Bij aanvragen om de kerk te gebruiken voor activiteiten die niet in strijd zijn met de hoofdprioriteit , vb. een concert zal tijdig contact genomen dienen te worden bij de kerkraad die dan de modaliteiten voor het gebruik zal bekijken, mits ook de aanvraag ingediend en goedgekeurd wordt bij de plaatselijke ordinaris, in casu het ordinariaat van het Aartsbisdom Mechelen-Brussel.

In functie van de evolutie van het kerkelijk landschap, het investeringsprogramma van de gemeente en de noodzaak om ernstige en duurzame restauratiewerkzaamheden uit te voeren, zal moeten nagedacht worden over mogelijke geschikte nevenbestemmingen.

Hierbij kan ondermeer gedacht worden aan socio-educatieve ruimtes met inbegrip van een stilteruimte.

Inzake nevenbestemming zijn er nog geen definitieve voorstellen gekend.

Maar op basis van de beschrijvingen op pagina's 14 en 15 (bouwfysische toestand), aanvullende gegevens en bijkomende gebeurtenissen zal binnen het kader van een op te richten gemengde stuurgroep (kerkfabriek + gemeente) onderzocht worden welke mogelijkheden daadwerkelijk haalbaar zijn.

Hierbij dient rekening gehouden met zowel het religieus karakter als de erfgoedwaarde van het gebouw.

In afwachting van een mogelijke nevenbestemming dient voorzien in :

- 1) een minimum onthaalruimte buiten de liturgische diensten
- 2) een minimum aanpak inzake isolatie, ecologisch verantwoord
- 3) een minimum toegankelijkheid van het gebouw voor iedereen

Met het agentschap Onroerend Erfgoed dienen vooraf de mogelijkheden van een nevenbestemming afgestemd.

De bevindingen en de bekomen resultaten ter zake worden later opgenomen in een addendum bij dit huidig kerkenbeleidsplan.

Bij medegebruik dient respect betoond voor de taalwetgeving, zoals van toepassing in Bever. Het aspect taalwetgeving dient steeds juridisch onderzocht.

4.2. Kerk Sint-Gereon Akrenbos

De kerk wordt nog enkel gebruikt voor eucharistievieringen, uitvaarten en voor huwelijken.

In functie van de evolutie van het kerkelijk landschap, het investeringsprogramma van de gemeente en de noodzaak om ernstige en duurzame restauratiewerkzaamheden uit te voeren, zal moeten nagedacht worden over een geschikte nevenbestemmingen of mogelijke herbestemming.

Inzake herbestemming zijn er nog geen definitieve voorstellen gekend.

Maar op basis van de beschrijvingen op pagina's 25 en 26 (bouw fysische toestand), aanvullende gegevens en bijkomende gebeurtenissen zal binnen het kader van een op te richten gemengde stuurgroep (kerkfabriek + gemeente) onderzocht worden welke mogelijkheden architecturaal en financieel haalbaar zijn voor een duurzame herbestemming, waarbij het gebouw blijft bestaan en het dorpsgevoel zo veel mogelijk intact blijft.

Een gedeeld gebruik (nevenbestemming) lijkt realistisch en technisch gezien niet aangewezen.

Tijdelijke nevenbestemmingen zijn toegelaten na akkoord van de kerkelijke overheid.

De bevindingen en de bekomen resultaten ter zake worden later opgenomen in een addendum bij dit huidig kerkenbeleidsplan.

Bij medegebruik dient respect betoond voor de taalwetgeving, zoals van toepassing in Bever. Het aspect taalwetgeving dient steeds juridisch onderzocht.

Burgerlijk dialoog

Op 19 november 2025 vond een gesprek plaats tussen de vertegenwoordigers van de beide kerkfabrieken, de federatiepastoor en het college van burgemeester en schepenen.

De ontwerpversie van dit kerkenbeleidsplan werd overlopen. In grote lijnen blijft de huidige versie van het kerkenbeleidsplan behouden, mits een actualisatie ervan. Hiervoor wordt de nodige info door het gemeentebestuur gebundeld en via e-mail op 20 november 2025 opgevraagd aan de verantwoordelijken van de beide kerkfabrieken. Dit betreft o.a. de uitgevoerde werken 2021-2025, de laatste inspectierapporten, de verplichte opmaak van een inventaris van de roerende goederen, info betreffende de aanwezige voorzieningen, enz.

Na ontvangst van deze info zal het gemeentebestuur het kerkenbeleidsplan finaliseren en aan alle leden doorsturen voor nazicht. Daarna moet dit document door de gemeenteraad worden goedgekeurd en daarna aan het bisdom worden overgemaakt.

Verbintenissen

1. Op basis van alle beschikbare gegevens verbinden het gemeentebestuur Bever, het vicariaat van het Bisdom Vlaams-Brabant-Mechelen en het centraal kerkbestuur er zich toe tot een overeenkomst te komen voor wat betreft de definitieve goedkeuring van het voorliggend kerkenbeleidsplan.
2. Voor zowel de Sint-Martinus- als de Sint-Gereonkerk zal in functie van de evolutie van het kerkelijk landschap, het investeringsprogramma van de gemeente en de noodzaak om ernstige en duurzame restauratiewerken uit te voeren, dienen nagedacht te worden voor mogelijke geschikte valorisaties, medegebruik, multifunctioneel gebruik, nevenbestemming of herbestemming.
3. Voor andere bestemmingen dan de kerkdiensten is het taalstatuut van Bever van toepassing.

SLOTBESCHOUWING

Het volledig onderhouden van de kerken is zeer belangrijk . Zonder degelijk onderhouden gebouwen zijn er ook geen herbestemmingen of nevenfuncties mogelijk.

Zelfs bij herbestemming zijn goed onderhouden kerken van belang om te vermijden dat de gemeente als eigenaar van de kerkgebouwen plots wordt opgezadeld met een hoop administratief werk en kosten die voorheen gratis door vrijwilligers gebeurden.

Het goedgekeurd kerkenbeleidsplan zal voor iedereen raadpleegbaar zijn op de toekomstige website van de pastorale zone in wording en op de website van de gemeente.